

GREMI DE LA PAGESIA CATALANA PIRINEU

RECULL DE REIVINDICACIONS I PROPOSTES DEL GREMI DE LA PAGESIA CATALANA DE LA VEGUERIA DEL PIRINEU

1- REDUCCIÓ DE LA BUROCRÀCIA EN EL SECTOR RAMADER

Els ramaders de Catalunya i, en general, del sector agrícola i ramader es troben amb una càrrega administrativa excessiva que dificulta la gestió de les seves explotacions, amb problemes com els retards en l'atorgament d'ajuts i permisos, la complexitat normativa i la duplicitat de tràmits. Això genera incertesa econòmica, desconfiança, pèrdua d'oportunitats comercials i una desviació de recursos cap a la burocràcia en lloc de la producció. Per millorar aquesta situació, es proposen mesures com la simplificació de tràmits, la creació d'una aplicació intuitiva per gestionar tots els tràmits, la digitalització de processos, l'augment de personal administratiu especialitzat, la flexibilització dels requisits d'ajuts i la supressió de tràmits innecessaris. Tot això per reduir la càrrega burocràtica i millorar la competitivitat del sector.

2.- GESTIÓ DE MOVIMENTS RAMADERS

La gestió dels moviments ramaders és essencial per garantir la seguretat sanitària, la traçabilitat i el benestar animal, però presenta diverses dificultats que afecten el sector. Els ramaders han de pagar per les guies de moviment tot i gestionar-les ells mateixos, i sovint tenen problemes per validar-les a causa de la manca de cobertura informàtica, especialment en zones rurals. El sistema GTR presenta disfuncions, amb horaris incompatibles per als ramaders i dificultats per obtenir rebuts. Les solucions proposades inclouen la gratuïtat de les guies, la validació automàtica i 24/7, millores en l'accessibilitat i la integració amb altres sistemes, així com l'ampliació d'horaris de validació i la simplificació dels tràmits per reduir la càrrega administrativa.

3.- ESCORXADORS I OBRADORS COMPARTITS

Els escorxadors rurals i els obradors compartits són essencials per al desenvolupament del sector ramader local, però es veuen enfrontats a dificultats com els alts costos de regulació, la manca d'infraestructures adequades i la competència deslleial dels grans escorxadors industrials. A més, el tancament d'escorxadors municipals agreuja la situació, deixant poc marge de maniobra als ramaders locals. Per resoldre-ho, es proposen mesures com la simplificació de tràmits administratius per als petits establiments, la creació d'ajuts econòmics per a la millora d'infraestructures, la creació d'obradors compartits, i la formació contínua en bones pràctiques i seguretat alimentària. A més, es proposa establir tarifes preferents per als petits escorxadors i revisar les normatives sanitàries per adaptar-les a les característiques dels establiments de petita capacitat, així com fomentar la cooperació entre les diferents administracions.

4.- GESTIÓ FORESTAL

La gestió forestal és essencial per a la preservació dels ecosistemes i la seguretat en zones rurals, especialment per la prevenció d'incendis i la conservació de la biodiversitat. No obstant això, els ramaders i gestors forestals es troben amb dificultats com la complexitat en l'obtenció de permisos per a la crema de restes vegetals, l'absència de coeficients de pastoreig en masses forestals no declarades, i

les traves burocràtiques per a les rompudes i la recuperació de pastures. Per millorar la situació, es proposa simplificar els tràmits per a les cremes controlades, incorporar totes les masses forestals a la DUN amb coeficients de pastoreig, centralitzar la competència de les rompudes a la Generalitat per garantir criteris uniformes, i establir ajuts per a la recuperació de pastures en boscos degradats, fomentant així una gestió més eficient i sostenible del territori.

5.- INSPECCIONS

Les inspeccions a les explotacions ramaderes són essencials per garantir el compliment de les normatives de seguretat alimentària, benestar animal i medi ambient, però els ramaders afronten diversos reptes. Entre els principals problemes es troben les inspeccions duplicades en explotacions ecològiques i la manca de criteris coherents entre inspectors. Com a solucions, es proposen millorar la coordinació entre organismes d'inspecció, crear una unitat d'inspecció transversal amb protocols unificats, establir un límit de 4 hores per inspecció i unificar els criteris per augmentar l'eficiència i reduir la càrrega administrativa i econòmica.

6.- LLEI D'ALTA MUNTANYA

Un dels principals reptes en la gestió dels espais naturals a Catalunya és la manca de representació del sector primari en les normatives sobre alta muntanya i protecció ambiental. Sovint, les polítiques es dissenyen sense tenir en compte les necessitats dels ramaders i agricultors, que són essencials per mantenir el paisatge i la biodiversitat. Per solucionar-ho, es proposa un procés participatiu en la tramitació d'expedients administratius, la representació del sector primari en els òrgans de governança de les institucions ambientals, la creació de mecanismes participatius en la redacció de lleis, i l'aproximació de la normativa a les realitats rurals. També es destaca la importància de vetllar per la independència tècnica dels experts en aquests àmbits.

7.- FAUNA SALVATGE

L'augment desmesurat de la fauna salvatge, com el senglar, el cabirol o el cérvol, genera diversos problemes ecològics i socioeconòmics, incloent danys a cultius, infraestructures, ramaderia, i un increment dels accidents de trànsit. Per abordar aquesta problemàtica, es proposa l'aplicació del Pla de Control Poblacional, amb l'objectiu de controlar les poblacions mitjançant censos, mesures preventives, i tècniques de control efectives. A més, es recomana sensibilitzar la població, establir autoritzacions latents per a la caça i flexibilitzar la comercialització de la carn de caça. També es destaca la necessitat d'ajudes econòmiques per protegir cultius i controlar malalties com la tuberculosi i la brucel·losi en la fauna.

8.- GRANS DEPREDADORS

La presència i reintroducció de grans depredadors als Pirineus genera diverses problemàtiques significatives, principalment relacionades amb els atacs a ramats (especialment ovins i caprins) que causen pèrdues econòmiques directes i canvis en el comportament dels animals. Els ramaders han d'afrontar sobrecostos per implementar mesures de protecció i vigilància, mentre que les compensacions són sovint inadequades i burocràtiques. Per abordar aquestes qüestions, es proposen diverses solucions: realitzar avaluacions prèvies d'impacte abans de noves reintroduccions, establir un sistema just de compensacions que inclogui tant danys directes com indirectes, implementar un sistema d'avisos i monitoratge en temps real, permetre el sacrifici controlat d'animals problemàtics quan sigui necessari, i desenvolupar campanyes de sensibilització pública sobre l'impacte real d'aquestes

situacions en les economies locals i els ecosistemes.

9.-ANIMALS DOMÈSTICS

La interacció entre animals domèstics i ramats representa una problemàtica creixent a les zones rurals, especialment en àrees de muntanya amb ramaderia extensiva. Els principals problemes inclouen els atacs de gossos domèstics als ramats, la presència d'animals ensalvatgits que poden transmetre malalties com la toxoplasmosi, i la falta de regulació efectiva sobre la tinença d'animals en zones rurals. Per abordar aquestes qüestions, es proposen diverses solucions: establir normatives clares per al control d'animals domèstics i ensalvatgits, incloent identificació obligatòria i sancions per abandonament; implementar regles específiques sobre tinença responsable en zones rurals; desenvolupar campanyes de sensibilització sobre la convivència entre ramaderia i animals domèstics; i fomentar la col·laboració entre administracions locals, ramaders i protectores d'animals per gestionar efectivament aquesta problemàtica.

10.- GOSSOS DE PROTECCIÓ DEL RAMAT

Els gossos de protecció del ramat enfronten diversos riscos de salut, com ferides causades per depredadors, infeccions i paràsits, que poden afectar la seva capacitat de protegir els ramats. A més, els costos de veterinaris, alimentació i manteniment representen una càrrega econòmica per als ramaders, i la convivència amb veïns pot generar conflictes degut a actituds agressives dels gossos. Per solucionar-ho, es proposa establir un suport veterinari especialitzat, crear protocols de convivència per evitar conflictes amb la comunitat, i oferir ajudes econòmiques per cobrir els costos associats a la gestió dels gossos de protecció, així com fomentar la col·laboració amb les autoritats locals i la sensibilització sobre la seva utilitat.

11.- IDENTIFICACIÓ PER CRÒTALS EN RAMADERIA

La identificació per cròtals, tot i ser una pràctica històrica en el sector ramader, ha generat problemes amb l'implantació dels cròtals electrònics, com la disponibilitat limitada, els alts costos de duplicats. Per millorar aquest sistema, es proposen diverses solucions, com proporcionar informació clara sobre els cròtals electrònics, eliminar les taxes per duplicats, equiparar els preus dels cròtals electrònics amb els tradicionals i introduir la identificació per bolo ruminal, la qual cosa seria menys invasiva i més eficient.

12.- L'EXCLUSIÓ DE L'EQUÍ DE CARN

El sector equí de carn a Catalunya, tot i la seva importància cultural, ambiental i paisatgística, ha patit l'exclusió dels ajuts directes de la Política Agrària Comuna (PAC), tot i complir els requisits per beneficiar-se'n. Això ha limitat la seva competitivitat i visibilitat, dificultant la seva modernització i accés a recursos. Per impulsar aquest sector, es proposa sensibilitzar sobre la seva importància, incloure'l en els ajuts acoblats de la PAC i altres ajuts provinents de la Generalitat, garantir un accés equitatiu a les ajudes, i proporcionar suport tècnic i financer per millorar les explotacions equines i adaptar-les a noves exigències.

13.- DEJECCIONS RAMADERES

Les explotacions semiextensives enfronten limitacions addicionals relacionades amb l'emmagatzematge dels fems i han de complir amb un calendari restrictiu per a l'escampat que inclou prohibicions durant els caps de setmana i segons les condicions meteorològiques, fet que sovint impossibilita realitzar l'abonament quan

és necessari.

L'actual regulació catalana sobre l'aplicació de purins presenta desafiaments significatius per al sector ramader. La prohibició de l'ús de ventall (vano) i canó dificulta especialment l'aplicació en terrenys amb orografia complexa, mentre que l'exigència d'una aplicació uniforme del nitrogen resulta tècnicament impossible d'aconseguir amb els aplicadors permesos. Davant d'aquesta situació, es proposa flexibilitzar la normativa catalana incorporant excepcions basades en la legislació estatal del Ministeri, especialment per a zones amb característiques orogràfiques que fan inviable l'ús dels sistemes d'aplicació actualment permesos.

14.- DOBLE CRITERI UBM RAMADERA

La problemàtica principal en el marc de la DUN és la incoherència en el càlcul de la càrrega ramadera, ja que els ramaders veuen que una vaca es comptabilitza com 1 UBM en les ajudes agroambientals i com 0,8 UBM en les ajudes redistributives. Aquesta discrepància genera dificultats en la gestió dels ajuts, fent que els processos siguin més complexos i contradictoris. La solució proposada inclou uniformitzar la consideració de la vaca com 1 UBM en tots els tipus d'ajuts, simplificant així la gestió administrativa, garantint coherència en la distribució d'ajuts i revisant l'estructura dels ajuts redistributius per evitar desequilibris.

15.- CÀRREGA RAMADERA

La reducció de la càrrega ramadera de 0.4 a 0.2 animals per hectàrea reflecteix una necessitat de disminuir la densitat d'animals per permetre la regeneració dels ecosistemes degradats per la sobreexplotació. Aquesta reducció busca frenar la degradació del sòl, la pèrdua de biodiversitat i els desequilibris en els cicles de nutrients provocats per una càrrega excessiva. La solució inclou implementar una càrrega ramadera sostenible, amb rotació de pastures i restauració ecològica dels sòls. També es proposa millorar la gestió de l'aigua, integrar sistemes agroecològics, i proporcionar formació als ramaders per promoure pràctiques sostenibles i garantir la recuperació i salut dels ecosistemes.

16.- GESTIÓ DE LES MALALTIES ANIMALS

L'arribada de noves malalties com la llengua blava, la malaltia hemorràgica epizoòtica i la febre aftosa ha posat a prova la gestió del Departament de Salut i Agricultura, provocant greus problemes econòmics i operatius als ramaders, especialment a causa d'una mala planificació de la vacunació, canvis constants en la normativa i falta de coordinació entre administracions. La desorganització en la resposta davant de la crisi sanitària ha afectat el comerç i moviment d'animals, amb un impacte significatiu en petits i grans productors. Les propostes de solució inclouen una planificació anticipada per a la vacunació, mesures per controlar els vectors de les malalties, avaluació de la fauna salvatge, millores en la coordinació amb els subsectors ramaders i simplificació dels tràmits administratius, com la eliminació de les autodeclaracions a les guies de moviment d'animals. També es proposa una vacunació voluntària per als ramaders locals, amb vacunació obligatòria només per a les exportacions.

17.- INCORPORACIONS RAMADERES

Els joves ramaders es troben amb diversos obstacles per a la seva incorporació al sector, com l'accés limitat a la terra, la dificultat per obtenir finançament, la complexitat administrativa, la manca de formació tècnica, condicions laborals precàries i la gestió dels drets agrícoles. A més, molts d'ells són fiscalitzats a l'hora de rebre ajuts, ja que sovint els reben junts i, en el moment de la declaració de la

renda, els hi surt a pagar una quantitat considerable. Aquests reptes dificulten la renovació generacional en la ramaderia i poden desincentivar l'entrada de nous ramaders. Per a millorar aquesta situació, es proposen solucions com la creació de programes de lloguer de terres a llarg termini, ajuts específics per a la incorporació de joves, la simplificació dels tràmits administratius, programes de formació pràctica i contínua, la cooperació amb altres sectors per millorar la imatge del sector ramader, la millora de les condicions laborals i la millora en la gestió dels drets agrícoles, incloent una millor coordinació entre comunitats autònomes i la creació d'un mercat regulat de drets agrícoles.

18.-JUBILACIÓ AUTÒNOM AGRARI

La jubilació de la pagesia és un repte crucial per al futur del sector agrícola i ramader, ja que l'envelliment accelerat de la població pagesa, la manca de relleu generacional i les condicions econòmiques difícils estan dificultant la continuïtat del sector, especialment a les zones rurals. Molts pagesos no tenen successors directes, i els joves no veuen l'agricultura com una opció atractiva degut a les llargues jornades laborals, la inestabilitat econòmica i la dificultat d'accés a terres. A més, les petites explotacions sovint no són rendibles i els sistemes de pensions agràries són insuficients per garantir una jubilació digna. Per afrontar aquesta situació, es proposen mesures com ajuts econòmics per a joves agricultors, incentius fiscals per a la compra i arrendament de terres, programes de traspàs intergeneracional d'explotacions, millores en el sistema de pensions agràries i la promoció de models agrícoles sostenibles i rendibles, com l'agricultura ecològica i la diversificació de les explotacions, per millorar les condicions laborals i econòmiques del sector.

19.- CORRALS I AMIANT

La proposta planteja una doble revisió normativa: d'una banda, modificar les ordenances municipals per flexibilitzar els requisits de construcció i rehabilitació de corrals i instal·lacions ramaderes en zones de muntanya, permetent la recuperació d'estructures inactives que actualment no compleixen la normativa urbanística, amb l'objectiu de millorar les condicions de les explotacions i recuperar espais abandonats per a ús ramader local. D'altra banda, es proposa revisar els ajuts per a la retirada d'amiant, considerant alternatives com l'encapsulat de teulades, i en cas que la retirada sigui obligatòria, ampliar l'ajut perquè inclogui també el cost de la nova coberta que haurà de substituir l'amiant eliminat.

20.- CABANES I PASTORS

Les cabanes de muntanya, antigues i en condicions precàries, necessiten millores per garantir un entorn adequat per als pastors. A més, la dificultat per trobar pastors és un problema creixent, ja que no només cal tenir un nombre adequat d'animals, sinó que cada muntanya ha de comptar amb pastors que vetllin per la seguretat i protecció dels ramats. Això requereix un esforç per crear condicions laborals atractives i millorar les infraestructures per assegurar una bona gestió del bestiar i mantenir l'equilibri de l'entorn rural.

21.- ROBATORIS

Tot i que la pressió de robatoris a les zones de muntanya no és tan elevada com en altres parts de Catalunya, és important que el Departament d'Interior estableixi protocols de seguretat específics per protegir la pagesia abans que esdevinguin incidents. Aquests protocols haurien d'incloure estratègies de vigilància eficients, col·laboració entre les autoritats locals i els ramaders, i l'ús de noves tecnologies per detectar i prevenir robatoris en les explotacions ramaderes. A més, es podria

fomentar la creació d'un sistema de comunicació ràpida entre pagesos i forces de seguretat per garantir una resposta àgil davant qualsevol incident.

22.- PAGESIA FAMILIAR

La pagesia familiar és una figura fonamental per al manteniment del sector agrícola i ramader, especialment en àrees rurals on el teixit social i econòmic depèn d'aquesta activitat. Aquesta forma d'agricultura es valora positivament per la seva capacitat de preservar el paisatge, fomentar la biodiversitat i mantenir vius els espais rurals. A més, els petits productors poden establir una connexió directa amb el consumidor, promovent productes de proximitat i de qualitat. No obstant això, hi ha inquietuds sobre el futur d'aquesta activitat, ja que depèn d'un conjunt de factors com els ajuts econòmics, la capacitat d'adaptació a les noves tecnologies, l'accés a mercats més amplis i l'orientació cap a models més sostenibles. Per garantir la seva viabilitat, és essencial que el sector primari tingui més pes en les decisions polítiques i econòmiques, perquè les polítiques agrícoles responguin realment a les necessitats dels ramaders i pagesos, donant-los més suport per afrontar reptes com la variabilitat climàtica, la reducció de costos i la millora de les condicions laborals.

23.- GESTIÓ DE RESIDUS

La gestió dels residus en el sector agrícola, com els plàstics d'ensilat de les bales i els medicaments, presenta una sèrie de dificultats. La recollida d'aquests materials es realitza amb poca freqüència, i a més, els ramaders han de pagar per aquest servei. Aquesta situació genera una càrrega addicional per als agricultors i ramaders, que veuen com aquests residus són difícils de gestionar de manera eficient. Pel que fa als medicaments, l'ús és limitat, però els costos de la seva correcta eliminació són alts, amb la necessitat de gestionar-los de manera segura i respectuosa amb el medi ambient. Per a solucionar aquests problemes, es proposa que l'administració es faci càrrec de la gestió del reciclatge dels plàstics d'ensilat i de la correcta eliminació dels medicaments, ja que aquest tipus de residus són poc voluminosos i el cost de la seva gestió hauria de ser assumit per l'administració pública per alleujar la càrrega econòmica dels ramaders i contribuir a una millor gestió ambiental.